

ПРЕПОРЪКА (ЕС) 2024/603 НА КОМИСИЯТА

от 18 декември 2023 година

относно проекта за актуализиран интегриран национален план в областта на енергетиката и климата на Чехия, обхващащ периода 2021—2030 г. и относно съответствието на мерките на Чехия с целта на Съюза за неутралност по отношение на климата и с гарантирането на напредък в областта на адаптирането към изменението на климата

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 292 от него,

като взе предвид Регламент (ЕС) 2018/1999 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. относно управлението на Енергийния съюз и на действията в областта на климата, за изменение на регламенти (ЕО) № 663/2009 и (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета, директиви 94/22/ЕО, 98/70/ЕО, 2009/31/ЕО, 2009/73/ЕО, 2010/31/ЕС, 2012/27/ЕС и 2013/30/ЕС на Европейския парламент и на Съвета, директиви 2009/119/ЕО и (ЕС) 2015/652 на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕС) № 525/2013 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾, и по-специално член 14, параграф 6 и член 9, параграф 2 от него,

като взе предвид Регламент (ЕС) 2021/1119 на Европейския парламент и на Съвета от 30 юни 2021 г. за създаване на рамката за постигане на неутралност по отношение на климата и за изменение на регламенти (ЕО) № 401/2009 и (ЕС) 2018/1999 ⁽²⁾, и по-специално член 7, параграф 2 от него,

като има предвид, че:

Препоръки относно проекта на Чехия за актуализиран интегриран национален план в областта на енергетиката и климата (НПЕК), обхващащ периода 2021—2030 г.

- (1) Чехия представи своя проект на актуализиран интегриран национален план в областта на енергетиката и климата на 23 октомври 2023 г.
- (2) Поради късното представяне на проекта на актуализирания национален план на Чехия в областта на енергетиката и климата Европейската комисия разполагаше с ограничено време, за да изготви своята оценка в срок, позволяващ настоящата препоръка да бъде приета шест месеца преди крайния срок за предаване на окончателните актуализирани национални планове в областта на енергетиката и климата, както се изисква в член 9, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2018/1999.
- (3) В член 3 и приложение I към Регламент (ЕС) 2018/1999 („Регламента за управлението“) се определят елементите, които трябва да бъдат включени в актуализираните интегрирани национални планове в областта на енергетиката и климата. През декември 2022 г. Комисията прие насоки за държавите членки относно процеса и обхвата на изготвяне на проектите и окончателните актуализирани национални планове в областта на енергетиката и климата ⁽³⁾. В насоките са набелязани добри практики и са очертани последиците от неотдавнашните политически, правни и геополитически промени в политиките в областта на енергетиката и климата.
- (4) Във връзка с плана REPowerEU ⁽⁴⁾ и като част от циклите на европейския семестър за 2022 г. и 2023 г. Комисията постави силен акцент върху свързаните с енергетиката и климата реформи и инвестиционни нужди на държавите членки, за да се укрепят енергийната сигурност и финансова достъпност чрез ускоряване на екологичния и справедлив преход. Това е отразено в докладите за Чехия за 2022 г. и 2023 г. ⁽⁵⁾ и в препоръките на Съвета към Чехия ⁽⁶⁾. Държавите членки следва да вземат предвид най-новите специфични за всяка държава препоръки в окончателните си актуализирани интегрирани национални планове в областта на енергетиката и климата.

⁽¹⁾ ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 1.

⁽²⁾ ОВ L 243, 9.7.2021 г., стр. 1.

⁽³⁾ Известие на Комисията относно насоките за държавите членки за актуализиране на националните планове в областта на енергетиката и климата за периода 2021—2030 г. (ОВ C 495, 29.12.2022 г., стр. 24).

⁽⁴⁾ COM(2022) 230 final.

⁽⁵⁾ SWD(2022) 605 final, SWD(2023) 603 final.

⁽⁶⁾ COM(2022) 605, Препоръка за препоръка на Съвета; COM(2023) 603 final, Препоръка за препоръка на Съвета

- (5) Препоръките на Комисията по отношение на изпълнението на националните цели съгласно Регламента за разпределение на усилията ⁽⁷⁾ (PPУ) се основават на вероятността държавите членки да спазват целите за 2030 г., като се вземат предвид правилата за използване на възможностите за гъвкавост съгласно РРУ.
- (6) Препоръките на Комисията относно улавянето, използването и съхранението на въглерод (CCUS) имат за цел да се направи преглед на планираното внедряване на тези технологии на национално равнище, включително да се получи информация за годишните обеми на CO₂, които се планира да бъдат уловени до 2030 г., разделени по източници на уловения CO₂, идващ от инсталации, обхванати от Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁸⁾, или от други източници, като биогенни източници или директно улавяне от въздуха; за планираната инфраструктура за транспортиране на CO₂; и за потенциалния вътрешен капацитет за съхранение на CO₂ и обемите за инжектиране на CO₂, които се планира да бъдат налични през 2030 г.
- (7) Препоръките на Комисията относно изпълнението съгласно Регламент (ЕС) 2018/841 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁹⁾ (Регламента за земеползването, промените в земеползването и горското стопанство — „Регламент за ЗПЗГС“) се отнасят до изпълнението от страна на държавата членка на правилото „без дебит“ за периода 2021—2025 г. (период 1) и нейната национална цел за периода 2026—2030 г. (период 2), като се вземат предвид правилата, уреждащи използването на възможностите за гъвкавост, както е определено в посочения регламент. В препоръките на Комисията се взема предвид и фактът, че през период 1 всяко повишение на емисиите съгласно Регламента за ЗПЗГС ще бъде автоматично прехвърлено към разпределеното количество емисии съгласно РРУ.
- (8) За да може адаптирането към изменението на климата да подпомогне по подходящ начин постигането на целите в областта на енергетиката и смекчаването на изменението на климата, от съществено значение е да се идентифицират потенциалните опасности, свързани с изменението на климата, както и да се анализират уязвимостите и рисковете, които могат да засегнат съответните области, население и сектори. В препоръките на Комисията относно адаптирането се разглежда степента, в която Чехия е включила в актуализирания си НПЕК цели за адаптиране, отчитащи климатичните рискове, които биха могли да попречат на Чехия да постигне общите и конкретните цели на Енергийния съюз. Без конкретни политики и мерки за адаптиране — планирани и изпълнени — постигането на целите в измеренията на Енергийния съюз е застрашено. Управлението на водите при променящите се климатични условия изисква особено внимание поради рисковете от прекъсване на електрооснабдяването, тъй като наводненията, високите температури и засушаванията оказват въздействие върху производството на енергия.
- (9) Препоръките на Комисията по отношение на амбицията в областта на възобновяемата енергия се основават на формулата, определена в приложение II към Регламент (ЕС) 2018/1999, която на свой ред се основава на обективни критерии, и на основните политики и мерки, които липсват в проекта на актуализирания НПЕК на Чехия, като идеята е да се даде възможност на Чехия да постигне своевременно и икономически ефективно своя национален принос към обвързващата цел на Съюза за енергия от възобновяеми източници от поне 42,5 % през 2030 г., която ще бъде увеличена на 45 % с колективни усилия съгласно Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁰⁾ по отношение на насърчаването на енергията от възобновяеми източници. Препоръките на Комисията се основават и на приноса на Чехия към специфичните цели съгласно членове 15а, 22а, 23, 24 и 25 от посочената

⁽⁷⁾ Регламент (ЕС) 2018/842 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 година за задължителните годишни намаления на емисиите на парникови газове за държавите членки през периода 2021—2030 г., допринасящи за действията в областта на климата в изпълнение на задълженията, поети по Парижкото споразумение, и за изменение на Регламент (ЕС) № 525/2013 (ОВ L 156, 19.6.2018 г., стр. 26), изменен с Регламент (ЕС) 2023/857 на Европейския парламент и на Съвета от 19 април 2023 година за изменение на Регламент (ЕС) 2018/842 за задължителните годишни намаления на емисиите на парникови газове за държавите членки през периода 2021—2030 г., допринасящи за действията в областта на климата в изпълнение на задълженията, поети по Парижкото споразумение, и на Регламент (ЕС) 2018/1999 (ОВ L 111, 26.4.2023 г., стр. 1).

⁽⁸⁾ Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 октомври 2003 г. за установяване на система за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Съюза и за изменение на Директива 96/61/ЕО на Съвета (ОВ L 275, 25.10.2003 г., стр. 32).

⁽⁹⁾ Регламент (ЕС) 2018/841 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 година за включването на емисиите и поглъщанията на парникови газове от земеползването, промените в земеползването и горското стопанство в рамката на областта на климата и енергетиката до 2030 г. и за изменение на Регламент (ЕС) № 525/2013 и Решение № 529/2013/ЕС (ОВ L 156, 19.6.2018 г., стр. 1), изменен с Регламент (ЕС) 2023/839 на Европейския парламент и на Съвета от 19 април 2023 година за изменение на Регламент (ЕС) 2018/841 по отношение на обхвата, опростяването на докладването и правилата за съответствие и определянето на целите на държавите членки за 2030 г., и на Регламент (ЕС) 2018/1999 по отношение на подобряването на мониторинга, докладването, проследяването на напредъка и прегледа (ОВ L 107, 21.4.2023 г., стр. 1).

⁽¹⁰⁾ Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници (ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 82), изменена с Директива (ЕС) 2023/2413 на Европейския парламент и на Съвета от 18 октомври 2023 г. за изменение на Директива (ЕС) 2018/2001, Регламент (ЕС) 2018/1999 и Директива 98/70/ЕО по отношение на насърчаването на използването на енергия от възобновяеми източници и за отмяна на Директива (ЕС) 2015/652 на Съвета (ОВ L 2023/2413, 31.10.2023 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj>).

директива, както и на свързаните с тях политики и мерки за бързото ѝ транспониране и прилагане. Препоръките отразяват също така значението на разработването на всеобхватно дългосрочно планиране за внедряването на енергията от възобновяеми източници, и по-специално на вятърната енергия, за да се повиши видимостта за европейската производствена промишленост и операторите на мрежи в съответствие с европейския пакет за вятърната енергия ⁽¹¹⁾.

- (10) Препоръките на Комисията по отношение на националния принос към енергийната ефективност се основават на член 4 от Директива (ЕС) 2023/1791 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹²⁾ относно енергийната ефективност; както и на формулата в приложение I към посочената директива и на свързаните политики и мерки за нейното прилагане.
- (11) В препоръките на Комисията се обръща специално внимание на общите и конкретните цели и приноса, както и на свързаните с тях политики и мерки за изпълнение на плана REPowerEU с оглед бързото прекратяване на зависимостта от руските изкопаеми горива. В тях са взети предвид извлечените поуки от прилагането на пакета „Да пестим газ за безпроблемна зима“ ⁽¹³⁾. Препоръките отразяват необходимостта от засилване на устойчивостта на енергийната система с оглед на задълженията, произтичащи от Регламент (ЕС) 2019/941 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁴⁾ за готовност за справяне с рискове в електроенергийния сектор и Регламент (ЕС) 2017/1938 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁵⁾ относно сигурността на доставките на газ и в съответствие с Препоръката на Комисията относно съхраняването на енергия ⁽¹⁶⁾.
- (12) В препоръките на Комисията се взема предвид необходимостта от ускоряване на интеграцията на вътрешния енергиен пазар, за да се засилят възможностите за гъвкавост и да се повишат правата и защитата на потребителите. В препоръките на Комисията също така се отчита значението на оценката на броя на домакинствата в положение на енергийна бедност в съответствие с изискванията на член 3 от Регламент (ЕС) 2018/1999 и Препоръка (ЕС) 2023/2407 ⁽¹⁷⁾ на Комисията.
- (13) Препоръките на Комисията отразяват значението на осигуряването на достатъчно инвестиции в научни изследвания и иновации в областта на чистата енергия, за да се стимулира тяхното развитие и производственият капацитет в областта, включително подходящи политики и мерки за енергоемките отрасли и други производства, както и необходимостта от повишаване на квалификацията на работната сила в контекста на промишлеността с нулеви нетни емисии, за да се консолидира силна, конкурентоспособна и чиста икономика в рамките на Съюза.
- (14) Препоръките на Комисията се основават на поетите в рамките на Парижкото споразумение ангажименти за постепенно намаляване на използването на изкопаеми горива, както и на значението на постепенното премахване на субсидиите за изкопаеми горива.
- (15) Препоръката на Комисията относно нуждите от инвестиции следва нейната оценка за това дали проектът на актуализиран план съдържа общ преглед на нуждите от инвестиции за постигане на общите цели, конкретните цели и приноса за всички измерения на Енергийния съюз; дали в него се посочват източниците на финансиране, като се разграничава между частни и публични източници; дали в него се определят инвестиции в съответствие с плана за възстановяване и устойчивост на Чехия, териториалния план за справедлив преход на Чехия и специфичните за държавата препоръки за периода 2022—2023 г., отправени в рамките на европейския семестър, както и дали в него е включена солидна макроикономическа оценка на планираните политики и мерки. НПЕК следва да осигури прозрачност и предвидимост на националните политики и мерки, за да се подкрепи инвестиционната сигурност.

⁽¹¹⁾ Съобщение относно европейския план за действие в областта на вятърната енергия, COM(2023) 669 final, 24.10.2023 г. и Съобщение относно постигането на амбициите на ЕС в областта на енергията от възобновяеми източници в морето, COM(2023) 668 final.

⁽¹²⁾ Директива (ЕС) 2023/1791 на Европейския парламент и на Съвета от 13 септември 2023 г. за енергийната ефективност и за изменение на Регламент (ЕС) 2023/955 (преработен текст) (ОВ L 231, 20.9.2023 г., стр. 1).

⁽¹³⁾ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите „Да пестим газ за безпроблемна зима“, COM/2022/360 final.

⁽¹⁴⁾ Регламент (ЕС) 2019/941 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 г. за готовност за справяне с рискове в електроенергийния сектор и за отмяна на Директива 2005/89/ЕО (ОВ L 158, 14.6.2019 г., стр. 1).

⁽¹⁵⁾ Регламент (ЕС) 2017/1938 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2017 г. относно мерките за гарантиране на сигурността на доставките на газ и за отмяна на Регламент (ЕС) № 994/2010 (ОВ L 280, 28.10.2017 г., стр. 1).

⁽¹⁶⁾ Препоръка на Комисията от 14 март 2023 година относно „Съхраняването на енергия — основа за декарбонизирана и сигурна енергийна система на ЕС“ (ОВ C 103, 20.3.2023 г., стр. 1).

⁽¹⁷⁾ Препоръка (ЕС) 2023/2407 на Комисията от 20 октомври 2023 г. относно енергийната бедност (ОВ L, 2023/2407, 23.10.2023 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2023/2407/oj>).

- (16) Препоръките на Комисията отразяват решаващото значение на провеждането на обширни регионални консултации, както и на приобщаващи консултации на ранен етап във връзка с плана, включително ефективно участие на обществеността с достатъчно информация и срокове, в съответствие с Орхуската конвенция ⁽¹⁸⁾.
- (17) Препоръките на Комисията относно справедливия преход отразяват оценката на това дали в плана на Чехия са определени достатъчно задълбочено съответните социални въздействия, въздействията върху заетостта и уменията, свързани с прехода в областта на климата и енергетиката, и дали са очертани подходящи съпътстващи политики и мерки за насърчаване на справедлив преход, като същевременно се допринася за насърчаването на правата на човека и равенството между половете.
- (18) Препоръките на Комисията към Чехия се основават на оценката на проекта на нейния актуализиран НПЕК ⁽¹⁹⁾, която е публикувана заедно с настоящата препоръка.
- (19) Чехия следва надлежно да вземе предвид настоящите препоръки при разработването на окончателния си актуализиран интегриран НПЕК, който трябва да бъде представен до 30 юни 2024 г.

Препоръки относно съответствието с целта на Съюза за неутралност по отношение на климата и с гарантирането на напредък в областта на адаптирането към изменението на климата

- (20) В съответствие с Регламент (ЕС) 2021/1119 (Европейския закон за климата) Комисията има задължението да оценява съответствието на националните мерки с целта за неутралност по отношение на климата, както и с гарантирането на напредък в областта на адаптирането към изменението на климата. Комисията извърши оценка на съответствието на мерките на Чехия с тези цели ⁽²⁰⁾. Представените по-долу препоръки са съставени въз основа на споменатата оценка. Чехия следва надлежно да вземе предвид настоящите препоръки и да предприеме последващи действия по тях в съответствие с Европейския закон за климата.
- (21) Въпреки че нетните емисии на парникови газове в Съюза (включително от земеползването, промените в земеползването и горското стопанство (ЗПЗГС) и с изключение на международния транспорт) показват като цяло устойчива тенденция към намаляване, която в общи линии съответства на линейната траектория за постигане на целта на Съюза в областта на климата от -55 % до 2030 г. и на целта на Съюза за неутралност по отношение на климата до 2050 г., темпът на намаляване на емисиите трябва да се ускори и действията на държавите членки са от съществено значение. Напредъкът в държавите членки не е еднороден, с редица секторни преизвикателства и слабости, които трябва да бъдат отстранени без по-нататъшно забавяне. Оценката, основана на наличната информация, показва, че напредъкът на Чехия към постигането на целта на Съюза за неутралност по отношение на климата изглежда недостатъчен. Надеждните дългосрочни стратегии са крайъгълният камък за провеждането на икономическата трансформация, необходима за постигането на целта на Съюза за неутралност по отношение на климата.
- (22) Ефективното адаптиране в необходимия мащаб и във всички изложени на риск сектори се нуждае от структура за управление и координация с ясни правомощия и политическа подкрепа на високо равнище. Тази структура може да включва междуправителствена работна група или комитет. Политиките за адаптирането следва да се съсредоточат върху области или сектори, които са особено уязвими към изменението на климата, или чиито дейности са от ключово значение за устойчивостта на други сектори, или които са от съществено значение за националната икономика или общественото здраве. Необходимо е да се реагира приоритетно на въздействията и рисковете, които се очаква да засегнат критична инфраструктура или системи с дълъг жизнен цикъл, или които се очаква да засегнат системите необратимо, като се вземе предвид взаимодействието със социално-икономическите промени или други неклиматични фактори. Финансирането на адаптирането може да се осигури чрез различни финансови инструменти на ЕС. Съображенията, свързани с устойчивостта спрямо изменението на климата, следва да бъдат поставени на преден план, когато държавите членки разработват своите национални планове в рамките на съответните фондове на ЕС. Не следва да има каквито и да е разходи, които да вредят на адаптирането, т.е. да увеличават уязвимостта на бенефициерите или на други лица. Нуждите от инвестиции за адаптирането към изменението на климата нарастват и това нарастване ще се ускори през следващите десетилетия. Подобреното финансиране следва да бъде придружено от достатъчен капацитет и експертен опит, необходими за администрирането, както и за изпълнението, за да се гарантира качеството на разходите и капацитета за усвояване и да се избегне неправилно адаптиране. В допълнение към публичното и частното финансиране могат да се проучат и инструменти за иновативно финансиране чрез сътрудничество с частния сектор и финансовите институции.

⁽¹⁸⁾ Конвенция за достъпа до информация, участието на обществеността в процеса на вземането на решения и достъпа до правосъдие по въпроси на околната среда от 25 юни 1998 г. („Орхуската конвенция“).

⁽¹⁹⁾ SWD(2023) 926.

⁽²⁰⁾ Доклад за напредъка на действията на ЕС в областта на климата за 2023 г., COM(2023) 653 final, и Работен документ на службите на Комисията относно оценка на напредъка в областта на адаптирането към изменението на климата в отделните държави членки съгласно Европейския закон за климата, SWD(2023) 932.

- (23) Най-уязвимите общности са тези с повишена вероятност да бъдат засегнати от изменението на климата. Неравномерната експозиция и уязвимост спрямо последиците от изменението на климата на различни региони и социално-икономически групи влошават съществуващите неравенства и уязвимост. Справедливата устойчивост следва да намали неравномерната тежест на климатичния риск и да гарантира справедливо разпределение на ползите от адаптирането. Способността на системите да се приспособяват към изменението на климата е ключова характеристика за избягване или смекчаване на потенциална вреда, за оползотворяване на възможности и за справяне с последиците. Физическите въздействия на изменението на климата се разрастват с по-бързи темпове от очакваното. Напредъкът по отношение на капацитета за адаптиране е необходим на всички равнища на управлението, както и в публичния и частния сектор, и изисква повишаване на осведомеността относно уязвимостта и рисковете. Частните заинтересовани страни са движещи сили на промяната, като предоставят информация, ресурси, капацитет и финансиране. Местното равнище на управление разполага с компетенции, които могат да въздействат върху устойчивостта спрямо изменението на климата в по-широк план. Подготовката и прилагането на политики за адаптация на поднационално равнище е от съществено значение.
- (24) Природосъобразните решения предлагат ефикасни и икономически ефективни възможности за адаптиране и смекчаване на изменението на климата, ако внедряването им се стимулира чрез стратегически рамки, политики и финансиране. Те могат да се изпълняват самостоятелно или да се интегрират в други мерки за адаптиране и смекчаване, съчетани с по-технологични или инфраструктурни решения. При изпълнението трябва да се отчитат способността на екосистемите и прогнозираните последици от изменението на климата, местният контекст, свързаните интереси и ценности, както и социално-икономическите условия,

ПРЕПОРЪЧВА НА ЧЕХИЯ ДА ПРЕДПРИЕМЕ СЛЕДНИТЕ ДЕЙСТВИЯ:

ОТНОСНО ПРОЕКТА НА АКТУАЛИЗИРАНИЯ НАЦИОНАЛЕН ПЛАН В ОБЛАСТТА НА ЕНЕРГЕТИКАТА И КЛИМАТА СЪГЛАСНО РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2018/1999

1. Да определи икономически ефективни допълнителни политики и мерки, особено за секторите на транспорта и сградите, както и за емисиите, различни от емисии на CO₂, включително метан, N₂O и флуорсъдържащи газове, от промишлени процеси и използване на продукти, селско стопанство и управление на отпадъците, за да преодолее прогнозирания недостиг от 7,3 процентни пункта с оглед на постигането на националната цел за парниковите газове от -26 % през 2030 г. по отношение на равнищата от 2005 г. съгласно РПУ. Да предостави актуализирани прогнози, за да демонстрира по какъв начин съществуващите и планираните политики ще доведат до постигането на целта, и ако е необходимо, да конкретизира по какъв начин ще се използват възможностите за гъвкавост, налични в рамките на РПУ, за да се осигури съгласуваност. Да допълни информацията относно политиките и мерките, като посочи ясно техния обхват, срокове и, когато е възможно, очаквано въздействие относно намаляването на емисиите на парникови газове, включително за мерките в програмите за финансиране на Съюза, като например общата селскостопанска политика.
2. Да определи количеството на емисиите на CO₂, които могат да бъдат уловени годишно до 2030 г., включително източника.
3. Да определи конкретен маршрут за постигане на националната цел за ЗПЗГС, както е определена в Регламент (ЕС) 2018/841. Да включи допълнителни мерки в сектора на ЗПЗГС с подробно описание на сроковете и обхвата им, с количествена оценка тяхното очаквано въздействие, за да се гарантира, че поглъщанията на парникови газове са ефективно съгласувани с целта на ЕС за 2030 г. за нетно поглъщане от -310 MtCO₂ еквивалент и със специфичната за държавата цел за поглъщане от -827 ktCO₂ еквивалент, както е определено в Регламент (ЕС) 2018/841. Да предостави ясна информация по какъв начин публичните средства (както средствата на Съюза, включително по общата селскостопанска политика, така и държавните помощи) и частното финансиране чрез схеми за въглеродно земеделие се използват последователно и ефективно за постигане на националната цел за нетно поглъщане. Да предостави информация за състоянието и напредъка, който трябва да бъде постигнат, за да се гарантира подобряването до по-високи нива/специфични географски набори от данни за мониторинга, докладването и проверката, в съответствие с част 3 от приложение V към Регламент (ЕС) 2018/1999.
4. Да предостави допълнителен анализ относно съответните уязвимости и рискове, свързани с климата, по отношение на постигането на националните общи и конкретни цели и приноси, както и относно политиките и мерките в различните измерения на Енергийния съюз. Да очертае по-добре и да определи количествено връзката с конкретните цели и политики на Енергийния съюз, които политиките и мерките за адаптиране следва да подкрепят. Да определи допълнителни политики и мерки за адаптиране с достатъчно подробности, за да се подпомогне постигането на националните общи и конкретни цели и приноси на Чехия в рамките на Енергийния съюз.
5. Да повиши амбицията за дял на енергията от възобновяеми източници до поне 33 % като принос към обвързващата цел на Съюза за енергията от възобновяеми източници за 2030 г., определена в член 3, параграф 1 от Директива (ЕС) 2018/2001, изменена в съответствие с формулата в приложение II към Регламент (ЕС) 2018/1999. Да включи ориентировъчна крива, която да достига до референтните стойности за 2025 г. и 2027 г. съгласно член 4, буква а), подточка 2 от Регламент (ЕС) 2018/1999.

6. Да представи прогнозните траектории и дългосрочен план за внедряване на технологии за енергия от възобновяеми източници през следващите 10 години с перспектива до 2040 г. Да включи ориентировъчна цел за иновативни технологии за енергия от възобновяеми източници до 2030 г. в съответствие с изменената Директива (ЕС) 2018/2001. Да включи конкретни цели, които да допринесат за постигането на ориентировъчните подцели за 2030 г. в промишления и сградния сектор. Да включи обвързващите цели в областта на отоплението и охлаждането както за периода 2021—2025 г., така и за периода 2026—2030 г., както и ориентировъчна цел за набирание на допълнителните средства, посочени в приложение IA към изменената Директива (ЕС) 2018/2001. Да включи ориентировъчна цел за районните отоплителни и охладителни системи за периода 2021—2030 г. Да включи подцел за биогорива от ново поколение и възобновяемите горива с небιологичен произход (RFNBO) в транспорта за 2030 г.
7. Да включи подробни и количествено определени политики и мерки по начин, който дава възможност за своевременно и икономически ефективно постигане на националния принос към обвързващата цел на Съюза за дял на енергията от възобновяеми източници от поне 42,5 % през 2030 г., с колективни усилия за увеличаването ѝ до 45 %. Да опише по-специално как планира да ускори издаването на разрешения и да предостави подробности за технологиите за енергия от възобновяеми източници, за които планира да определи „зони за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници“ с по-бързи и по-прости процедури. Да опише как възнамерява да ускори внедряването на енергия от възобновяеми източници чрез споразумения за закупуване на електрическа енергия от възобновяеми източници, гаранции за произход и една благоприятна рамка за насърчаване на собственото потребление и енергийните общности. Да предостави допълнителна информация за това как възнамерява да ускори внедряването на възобновяеми енергийни източници и постепенното премахване на изкопаемите горива в сектора на отоплението и охлаждането и в районните отоплителни и охладителни системи в съответствие с изменената Директива (ЕС) 2018/2001. Да включи подробни мерки за осигуряване на благоприятна рамка за засилването на интеграцията между електроенергийните и отоплителните и охладителните мрежи.
8. Да включи допълнителни мерки за насърчаване на устойчивото производство на биометан, като се имат предвид потенциалът и производството на устойчив биогаз/биометан в Чехия, профилът на потреблението на природен газ и съществуващата инфраструктура, както и използването на ферментационни продукти и приложенията на биогаз CO₂.
9. Да представи, доколкото е възможно, прогнозираните срокове на стъпките, водещи до приемането на законодателни и незаконодателни политики и мерки, насочени към транспониране и прилагане на разпоредбите на изменената Директива (ЕС) 2018/2001, по-специално за мерките, посочени в предходните точки.
10. Да включи размера на намалението на енергийното потребление, което трябва да бъде постигнато от всички публични органи, с разбивка по сектори, и разгънатата използвана застроена площ на отопляваните и/или охлаждащите сгради, собственост на публични органи, които трябва да бъдат санирани годишно, или съответните годишни икономии на енергия, които трябва да бъдат осъществени.
11. Да определи цялостни политики и мерки за постигане на националния принос в областта на енергийната ефективност и как ще се прилага принципът за поставяне на енергийната ефективност на първо място. Да определи солидни финансови програми и схеми за финансова подкрепа на енергийната ефективност, които са в състояние да мобилизират частни инвестиции и допълнително съфинансиране. Да предостави информация за мерките за икономии на енергия за постигане на изискваното количество кумулативни икономии на енергия при крайното потребление до 2030 г., включително количествена оценка на мерките в областта на енергийната бедност.
12. Да подкрепи актуализираната амбиция за декарбонизация на сградите чрез допълнителна информация за политиките и мерките, по-специално чрез количествената оценка на тези политики и мерки във връзка с финансирането, разходите и въздействието по отношение на икономии на енергия.
13. Да обясни допълнително как Чехия възнамерява да продължи да насърчава намаляването на търсенето на газ до 2030 г. Да повиши устойчивостта на енергийната система, по-специално чрез поставяне на цел за внедряване на системи за съхранение на енергия и чрез предлагане на политики и мерки за интегриране на необходимостта от адаптиране към изменението на климата в енергийната система. Да конкретизира подходящи мерки за диверсификация и дългосрочно снабдяване с ядрени материали, гориво, резервни части и услуги за своите блокове от тип VVER-440 и за планираните нови ядрени блокове, и дългосрочно управление на ядрените отпадъци. Да предостави повече подробности относно обявените планове за разработване на проекти за малки модулни реактори (SMR). Да оцени адекватността на нефтената инфраструктура (рафинерия, запаси от нефт) с оглед на очаквания спад в търсенето на нефт, необходимостта от алтернативи на руския нефт и прехода към по-нисковъглеродни алтернативи.

14. Да предложи ясни общи и конкретни цели за реакцията на потреблението с цел подобряване на гъвкавостта на енергийната система, основаващи се на оценка на нуждите от гъвкавост и да опише конкретни мерки за улесняване на интеграцията на енергийната система във връзка с член 20а от Директива (ЕС) 2018/2001, както е изменена с Директива (ЕС) 2023/2413. Да повиши равнището на овластяване на потребителите на пазара на дребно, като въведе повече елементи, свързани с енергийните общности, собственото потребление, споделянето на енергия или колективното закупуване.
15. Да доразвие подхода за справяне с енергийната бедност, като включи оценка на положението на засегнатите понастоящем домакинства и посочи конкретна измерима цел за намаляване, както се изисква от Регламент (ЕС) 2018/1999, като вземе предвид Препоръка (ЕС) 2023/2407, както и свързаните политики и мерки. Когато е възможно, да обясни по какъв начин използването на настоящите мерки за финансова достъпност и енергийна ефективност вече допринася за облекчаването на енергийната бедност, като се взема предвид информацията за финансовите ресурси и схемите, предназначени за тези мерки.
16. Да изясни допълнително националните цели в областта на научните изследвания, иновациите и конкурентоспособността с оглед внедряване на чисти технологии, като установи сценарий за емисиите за 2030 г. и 2050 г. за подпомагане на декарбонизацията на промишлеността и насърчаване на прехода на предприятията към кръгова икономика с нулеви нетни емисии. Да предложи политики и мерки за насърчаване на разработването на проекти с нулеви нетни емисии, включително такива, които са от значение за енергоемките отрасли. Да опише предвидима и опростена регулаторна рамка за процедурите за издаване на разрешителни и по какъв начин ще бъде опростен достъпът до национално финансиране, когато е необходимо. Да предостави подробни политики и мерки за развитие на уменията, свързани с чистата енергия, и улесняване на отворената търговия за гъвкави и устойчиви вериги за доставка на ключови компоненти и оборудване с нулеви нетни емисии.
17. Да конкретизира реформите и мерките за мобилизиране на частните инвестиции, необходими за постигане на целите в областта на енергетиката и климата. Да подобри и разшири анализа на нуждите от инвестиции и да предостави цялостен и последователен преглед на нуждите от публични и частни инвестиции като цяло и по сектори. Да допълни подхода от горе надолу за цялата икономика с оценка от долу нагоре за всеки конкретен проект. Да включи разбивка на общите инвестиционни нужди с допълнителна информация относно източниците на финансиране на национално и регионално равнище и на равнището на ЕС, както и относно частните финансови източници, които трябва да бъдат мобилизирани. Да добави кратко описание на вида на схемата за финансова подкрепа, избрана за изпълнение на политиките и мерките, които се финансират от публичния бюджет, и използването на инструменти за смесено финансиране, като се използват безвъзмездни средства, заеми, техническа помощ и публични гаранции, включително ролята на националните насърчителни банки в съответните схеми и/или по какъв начин се мобилизира частно финансиране. Да разгледа също така икономически ефективното прехвърляне на емисии към други държави членки в съответствие с РРУ като източник на финансиране. Да предостави солидна оценка на макроикономическото въздействие на планираните политики и мерки.
18. Да опише как политиките и мерките, включени в актуализирания план, постигат съответствие с националния план за възстановяване и устойчивост на Чехия, включително с главата за RepowerEU.
19. Да обясни по-подробно как и в какъв срок Чехия възнамерява да премахне постепенно субсидиите за изкопаеми горива.
20. Да предостави подробна информация за социалните последици, последиците за заетостта и уменията или други въздействия върху разпределението от прехода в областта на климата и енергетиката, както и за планираните цели, политики и мерки в подкрепа на справедливия преход. Да посочи формата на подкрепа, въздействието на инициативите, целевите групи и заделените ресурси, като вземе предвид препоръката на Съвета относно гарантирането на справедлив преход към неутралност по отношение на климата⁽²¹⁾. Да включи, доколкото е възможно, повече елементи, които да осигурят адекватна аналитична основа за изготвянето на бъдещ социален план за климата в съответствие с Регламент (ЕС) 2023/955 на Европейския парламент и на Съвета⁽²²⁾, включително указания за това как да се оценят въздействията върху най-уязвимите от системата за търговия с квоти за емисии за изгарянето на горива в сградите, автомобилния транспорт и допълнителни сектори, както и да се определят потенциалните бенефициери и съответната политическа рамка. Да обясни по какъв начин политическата рамка, определена в НПЕК, ще допринесе за изготвянето на социален план за климата на Чехия и как ще бъде осигурена съгласуваност между двата плана.

⁽²¹⁾ Препоръка на Съвета от 16 юни 2022 г. относно гарантирането на справедлив преход към неутралност по отношение на климата (ОВ С 243, 27.6.2022 г., стр. 35).

⁽²²⁾ Регламент (ЕС) 2023/955 на Европейския парламент и на Съвета от 10 май 2023 г. за създаване на Социален фонд за климата и за изменение на Регламент (ЕС) 2021/1060 (ОВ L 130, 16.5.2023 г., стр. 1).

21. Да осигури приобщаващо участие на обществеността в разумни срокове и широко участие на местните органи и гражданското общество в изготвянето на плана. Да представи ясен преглед на начина, по който процесът на консултация ще даде възможност за широко обществено участие на всички съответни органи, граждани и заинтересовани страни, включително социалните партньори, в изготвянето както на проекта, така и на окончателния актуализиран план. Да представи обобщение на мненията, изразени от различните участници, и обобщение на начина, по който в плана са включени мненията, изразени по време на консултациите.
22. Да засили регионалното сътрудничество със съседните държави членки и в контекста на установените рамки за регионално сътрудничество като Вишеградската група. Тъй като не членува в нито една от регионалните групи на високо равнище, създадени от Европейската комисия, Чехия следва да разгледа възможността за присъединяване към групата на високо равнище за енергийна свързаност в Централна и Югоизточна Европа (CESEC) в контекста на мандата ѝ да направлява регионалните дискусии и инициативи, посветени на развитието на водородната инфраструктура, внедряването на енергия от възобновяеми източници и свързаното с нея подобряване на мрежата, както и повишаването на „интелигентността“ на енергийните мрежи в регионите на Централна и Източна Европа и Югоизточна Европа. Да опише по какъв начин планира да създаде рамка за сътрудничество с други държави членки до 2025 г. в съответствие с член 9 от Директива (ЕС) 2023/2413. Да продължи усилията за подписване на четирите оставащи двустранни споразумения за солидарност, гарантиращи сигурността на доставките на газ, със съседните държави (Полша, Словакия, Германия, Австрия).

ОТНОСНО СЪОТВЕТВИЕТО НА НАЦИОНАЛНИТЕ МЕРКИ С ЦЕЛТА ЗА НЕУТРАЛНОСТ ПО ОТНОШЕНИЕ НА КЛИМАТА, КАКТО И С ГАРАНТИРАНЕТО НА НАПРЕДЪК В ОБЛАСТТА НА АДАПТИРАНЕТО СЪГЛАСНО РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2021/1119

1. Да увеличи усилията за смекчаване на последиците от изменението на климата, като постигне осезаем напредък по съществуващите и планираните политики, и да разгледа допълнителни спешни мерки за привеждане на прогнозите и очакваните намаления на емисиите на парникови газове в съответствие с целта за неутралност по отношение на климата. Усилията следва да бъдат насочени по-специално към намаляване на емисиите в сектора на транспорта и увеличаване на поглъщанията в сектора на ЗПЗГС.
2. Да актуализира и повиши амбицията и качеството на националната дългосрочна стратегия, като изясни дългосрочната цел на Чехия за неутралност по отношение на климата и подкрепи с надеждни политики и мерки намаляването на емисиите в Чехия и повишаването на целите за поглъщане в отделни сектори.
3. Да укрепи и предостави ясни правомощия на структура за управление, която да е в състояние да подкрепя стабилно планиране, внедряване на решения за адаптирането във всички сектори и групи от населението и на всички административни равнища. Да гарантира, че приоритетите, стратегиите, политиките, плановете и усилията за адаптиране са съизмерими с прогнозираните бъдещи уязвимости и рискове, свързани с климата, въз основа на най-добрите налични научни знания и съществуващи инструменти за прогнозиране на климата и ранно предупреждение. Да отдаде по-голям приоритет на съображенията относно устойчивостта спрямо изменението на климата при използването на подкрепата от програмите за финансиране на Съюза, като например общата селскостопанска политика, финансирането по линия на политиката на сближаване и други съответни средства на ЕС. Средствата следва да се изразходват по такъв начин, че да повишават устойчивостта спрямо изменението на климата и да не увеличават уязвимостта (т.е. да не се нанасят значителни вреди на адаптирането). Да гарантира наличието на публични и частни механизми за финансиране на действията за адаптиране и съразмерност на бюджетите с инвестиционните нужди, по-специално в приоритетните уязвими сектори.
4. Да ангажира групите заинтересовани страни, които са особено уязвими за въздействията, дължащи се на изменението на климата, в разработването и прилагането на политиката за адаптиране в Чехия. Да документа процесите и резултатите от съответните консултации. Да подобри координацията между различните равнища на управление (национално/регионално/местно) с цел съгласуване на инструментите за планиране и подпомагане на координираните интервенции, насочени към „системна“ трансформация. Да включи социалните партньори и заинтересованите страни от частния сектор в разработването и изпълнението на политиките и инвестициите. Да документа процесите и резултатите от съответните консултации. Да създаде механизми, които да гарантират, че са подготвени политики на поднационално равнище, които се преразглеждат и актуализират редовно.
5. Да насърчава природосъобразните решения и основаващото се на екосистемите адаптиране в националните стратегии, политики и плановете и да осигурява инвестиции за тяхното внедряване.

Съставено в Брюксел на 18 декември 2023 година.

За Комисията
Kadri SIMSON
Член на Комисията
